

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Název práce:

Pedagogizace prostředí v sociální práci

Autor:

Natálie Zemanová, DiS.

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Šedivý

Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta

Rok:

2024

HODNOCENÍ PRÁCE

Shrnutí obsahu práce

Bakalářská práce Natálie Zemanové se věnuje tématu pedagogizace prostředí v sociální práci. Téma je zaměřeno na využívání pedagogického přístupu v prostředí sociálních služeb, přičemž autorka se konkrétně zabývá jeho vlivem na klienty v zařízeních jako nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM), domovy pro seniory (DS) a kontaktní centra (KC). Cílem práce je zmapovat vliv prostředí společenských místností těchto zařízení na klienty a analyzovat možnosti optimalizace pedagogického působení prostřednictvím prostředí.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část poskytuje relativně detailní popis pedagogizace prostředí, výchovného působení a vztahu mezi sociální prací a sociální pedagogikou. Praktická část se zaměřuje na kvantitativní výzkum, v němž autorka pomocí dotazníků zjišťuje, jak prostředí společenských místností ovlivňuje klienty.

Téma a cíl práce

Téma práce je velmi relevantní a přínosné pro oblast sociální práce a pedagogiky. Pedagogizace prostředí je metodou, která se zaměřuje na nepřímé výchovné působení

prostřednictvím úpravy fyzického prostoru, což má v kontextu sociálních služeb značný význam. Cílem práce je zhodnotit, jak společenské místnosti v zařízeních sociálních služeb přispívají k pedagogickému působení a jak by bylo možné tuto metodu dále optimalizovat.

Autorka si klade výzkumné otázky, které zahrnují například: Jak efektivní je pedagogizace prostředí v různých zařízeních? Jak se liší pedagogizace prostředí mezi NZDM, DS a KC? A jaké konkrétní prvky prostředí přispívají k pedagogickému působení?

Použitá metodologie

Autorka využila kvantitativní výzkumnou metodu dotazníkového šetření. Dotazníky byly zaměřeny na pracovníky jednotlivých zařízení, kteří poskytli informace o využívání pedagogizace prostředí a jeho vlivu na klienty. Výběr kvantitativního přístupu je pro tento výzkum vhodný, protože umožňuje získat širší přehled o uplatňování této metody v praxi a zároveň poskytuje objektivní a statisticky podložené údaje.

Dotazník obsahoval otázky týkající se různých aspektů prostředí, jako je vybavení místností, barevné schéma, výzdoba a využívání prostoru. Tato data byla následně analyzována a prezentována v grafické podobě, což přispělo k přehlednosti výsledků.

Hodnocení teoretické části

Teoretická část práce je dobře zpracována a poskytuje solidní teoretický základ pro následnou praktickou část. Autorka se podrobně věnuje klíčovým konceptům, jako je pedagogizace prostředí, nepřímé výchovné působení a vztah mezi sociální pedagogikou a sociální prací. Práce je opřena o relevantní odbornou literaturu, což zajišťuje její potenciální vědeckou hodnotu.

Zajímavou součástí teoretické části je například kapitola věnující se vztahu mezi sociální pedagogikou a sociální prací, kde autorka uvádí, že „*sociální pedagogika je teoretičtější a všeobecnější, zatímco sociální práce je praktičtější a více aplikovaná*“ (Zemanová, s. 20). Tento vhled pomáhá čtenáři pochopit, jak se tyto disciplíny vzájemně doplňují.

Hodnocení praktické části

Praktická část práce je postavena na rozsáhlém dotazníkovém šetření, kterého se zúčastnili pracovníci zařízení sociálních služeb. Autorka získala data od pracovníků NZDM, DS a KC, což umožnilo srovnat, jak se pedagogizace prostředí uplatňuje v různých typech zařízení.

Výsledky výzkumu ukázaly, že „*společenské místnosti NZDM jsou více pedagogizovány než v domovech pro seniory, především díky barevným stěnám a výzdobě stěn*“ (Zemanová, s. 59). Tento závěr autorka podpořila grafy a tabulkami, které přehledně zobrazují rozdíly mezi jednotlivými zařízeními.

Jedním z klíčových zjištění výzkumu je fakt, že „*hranaté stoly a stolky jsou ve společenských místnostech využívány více než kulaté, přestože kulaté stoly by mohly podporovat lepší komunikaci a sociální interakci*“ (Zemanová, s. 70). Tento postřeh je důležitý pro budoucí optimalizaci prostředí v sociálních službách.

Stylistika a formální stránka práce

Po stylistické stránce je práce optimálně zpracována. Text je jasný, srozumitelný a přehledně strukturovaný. Autorka správně využívá odbornou terminologii a její použití je vždy adekvátní. Po gramatické stránce je práce bez výrazných chyb a celkově působí profesionálním dojmem.

Citační norma byla dodržena a autorka čerpala z relevantních a aktuálních zdrojů, včetně odborných knih, studií a legislativních dokumentů. Seznam literatury je dostatečně obsáhlý a zahrnuje jak české, tak zahraniční zdroje.

Výsledky a diskuse

Výsledky výzkumu jsou pečlivě analyzovány a autorka je správně interpretuje. Závěry odpovídají stanoveným cílům práce a poskytují důležité informace pro praxi v oblasti sociálních služeb. Autorka správně upozorňuje na nutnost optimalizace prostředí v zařízeních, například zvýšením využívání kulatých stolů nebo větším zapojením klientů do úpravy prostředí.

Diskuse nad výsledky je vedena profesionálně a autorka dokázala propojit výsledky výzkumu s teoretickým rámcem práce. Přináší tak nové poznatky, které mohou být využity pro zlepšení praxe v oblasti sociální práce a pedagogiky.

Závěrečné hodnocení a doporučení

Bakalářská práce Natálie Zemanové je kvalitně zpracovaná, přináší nové poznatky do oblasti sociální práce a pedagogiky a její výsledky jsou dobře aplikovatelné v praxi. Autorka prokázala schopnost samostatné vědecké práce, kritického myšlení a adekvátního využití výzkumných metod.

Doporučuji další výzkum (magisterská práce) zaměřený na dlouhodobý vliv pedagogizace prostředí na klienty v různých typech zařízení. Rovněž by bylo zajímavé zkoumat, jakým způsobem může úprava prostředí ovlivnit psychologické a sociální aspekty klientů v sociálních službách.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení --- **v ý b o r n ě**.

Otázky k obhajobě

1. Jakým způsobem by podle vás mohla být zvýšena efektivita pedagogizace prostředí v domovech pro seniory?
2. Zvažovala jste v rámci výzkumu i názory samotných klientů na vliv prostředí na jejich pohodu?
3. Jaké další prvky by podle vás mohly být přidány do společenských místností pro optimalizaci pedagogického působení?
4. Jaký vliv má podle vás kvalita prostředí na dlouhodobé sociální a psychologické aspekty klientů?
5. Uvažujete o možnosti aplikace pedagogizace prostředí i v jiných typech zařízení, jako jsou například školská zařízení či zdravotnická zařízení?

Dana Cooke

Dana Cooke, MS, MA, Ph.D.

V Praze dne: 31. května 2024

Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta